ԱՄՍԱԳԻՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ

Տարեկան գինը 10 րուբլի, կէս տարւոյնը 6 րուբ.
Առանձին համարը 7 կօպէյկ.
Թերթը կարող է սկսուիլ բոլոր ամսոյ 1-էն։
Ադրես խմբագրութեան՝ Тифлисъ. Редакція «Мшакъ».
Адресъ конторы «Мшакъ» въ Тифлисѣ.
Յայտարարութիւնները ընդունւում և առանձին էջերով.
Յայտարարութեան գինը 1 տողի համար 2 կօպէկ.
Երկարատև պայմանագրութեամբ 10—2 տար.
(տպագ միայն և առ օրերից)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԻՔ

1894

ՇԱԲԱԹ ԱՊՐԻԼ 9 № 41

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԻՔ

ՇԱԲԱԹ ԱՊՐԻԼ 9 № 41

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ո՞Վ ՀԱՆՑՆՑ

«Ամէն տարի մեր դպրոցներէն հարիւրաւոր տղաներ կ՚ելլան, որոնք ոչ մէկ գործի կրնան ձեռնարկել, ոչ մէկ արհեստ գիտեն, ոչ մէկ կերպով կրնան ապրուստ հայթայթել։ Ասոնք ի՞նչ պիտի ըլլան, ո՞ւր պիտի երթան, ի՞նչ պիտի ընեն։ Ասոնք ամէն տեղ ալ ոտքի տակ պիտի գտնուին, ամէն տեղ ալ ուրիշներուն ճամբան պիտի փակեն, ամէն տեղ ալ ուրիշներուն գործին պիտի խանգարեն, ամէն տեղ ալ ուրիշներուն ապրուստին պիտի նեղեն։ Ասոնք ամէն տեղ ալ ուրիշներուն պիտի ըլլան, միայն իրենց համար տեղ մը չպիտի գտն

ՏԱՐԱՆՑԱԼ ՄԱՀԱՑԱԾ ՄԵԾ ՕՏԱՏՆ ՄԱՐԴ

Ելույթ առ

Ֆրանսիայի հիվիսային մասի հրատարակչական ընկերությունը «Вокс Лядя хранит» օրագիրն, որին մենք հաճախ ենք հղում անում, հրատարակել է Ալբերտ Լեոնի հետաքրքրական հուշերը, որոնք վերաբերում են Ֆրանսիայի նախագահ Ժյուլ Գրեվիի հետ կապված սկանդալին, որի հետևանքով նա ստիպված եղավ հրաժարական տալ։ Ալբերտ Լեոնը Ժյուլ Գրեվիի փեսայի՝ Վիկտոր Ադոլֆ Վիլսոնի հետ միասին մասնակցել է Ֆրանսիայի նախագահի ընտանիքի հանցավոր գործունեությանը։ Ահա այդ հուշերից մի քանի հատվածներ։

Ես ծնվել եմ 1840 թվականին։ Ծնվել եմ Ֆրանսիայի հարավում, Ալպերի ստորոտներում գտնվող մի գյուղում։ Ծնողներս աղքատ էին։ Հայրս ոչ մի արհեստ չգիտեր, ուստի ստիպված էր ամեն տեսակ աշխատանք անել, որպեսզի կարողանա ապրուստի միջոց ճարել ինձ և իմ քրոջը։ Մայրս հիվանդ էր, և ես հիշում եմ, որ նա միշտ անկողնում էր պառկած։ Ես ինձ հիշում եմ հինգ տարեկան հասակից։ Հիշում եմ, որ հայրս ինձ տանում էր ամեն առավոտ դպրոց, որտեղ ես սովորում էի մինչև կեսօր։ Ճաշից հետո ես տուն էի գալիս, ուտում էի այն, ինչ մայրս էր պատրաստել, և հետո նորից գնում էի դպրոց։ Ես շատ էի սիրում դպրոցը, որովհետև այնտեղ ինձ լավ էին վերաբերվում։ Ուսուցիչները ինձ սիրում էին, որովհետև ես լավ էի սովորում։ Ես միշտ առաջին աշակերտն էի դասարանում։ Ես ինձ հիշում եմ տասներկու

ՎԱՂՎԱՆՑՔԻ ԳՎԱՀՈՏՎՈՂ

ՆՅՈՒԶԱՅԱՏ ՂՈՒԿՈՏՎՎԾ

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում հրատարակվող «Новое Время» լրագրին հետևյալ հեռագիրն են ուղարկել Վաշինգտոնից.

Նոր Ուրլեանի նահանգապետ Նիկոլսը հրամայել է ձերբակալել Լուիզիանայի նահանգային օրենսդրության անդամներից 19-ին, որոնք կաշառք են վերցրել Լուիզիանայի նահանգային վարչության համար նոր շենք շինելու կապակցությամբ։ Ձերբակալվածների մեջ կան նաև նահանգային գանձապետ Ստոնը և նահանգային գլխավոր դատախազ Ֆենները։ Ձերբակալվածներից ոմանք ազատ են արձակվել գրավի դիմաց։

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում հրատարակվող «Новое Время» լրագրին հետևյալ հեռագիրն են ուղարկել Վաշինգտոնից.

Ֆիլադելֆիայի նահանգապետ Փենն ստորագրել է հրամանագիր, որով հրամայվում է ձերբակալել Ֆիլադելֆիայի քաղաքապետ Ստոքլիին, քաղաքային խորհրդի 12 անդամների և 5 ուրիշ պաշտոնյաների, որոնք մեղադրվում են կաշառք վերցնելու մեջ

թիւնը կազմվել է Անգլիայի խորհրդով և ցանկութեամբ: Րիազ-փաչային, որին առաջ այնքան դովում էին, այժմ համարում են տգէտ և անընդունակ եգիպտական գործերը վարելու: Խէդիվը չէ կամենում ընդունել Րիազ-փաչայի հրաժարականը: Այդ առիթով կայրէից «Times» լրագրին գրում են հետեւեալը:

«Թէպէտ մինիստրութեան փոփոխութեան վերաբերմամբ տարածված լուրերը առժամանակ դադարեցին, սակայն ամենքը հաւատացած են, որ չուտով պէտք է տեղի ունենայ այդ փոփոխութիւնը: Ձգնաժամի պատճառը Մահմուդ-փաշան է, որը որպէս ներքին գործերի մինիստրի օգնական, դժգոհութիւն է յարուցել իր դէմ տեղացիների և եւրոպացիների մէջ: Այդ պատճառով էլ, որպէս կարծում են, հրաժարական կը տայ և Րիազ-փաշան: Խէդիվի համար չատ դժուար է գտնել Րիազ-փաչայի յաջորդին, որովհետև չատ սակաւաթիւ է Եգիպտոսի պետական մարդկանց թիւը և բացի դրանից խէդիվը ստիպված է համակերպվիլ Անգլիայի ցանկութիւններին: Խօսում են Արդէլ-կադերի, Մուստաֆա-Ֆէմմիի և Նուբար-փաչայի մասին: Վերջինը իր հասակով, փորձառութեամբ և անձնական տակտով կարող է բարերար ազդեցութիւն ունենալ խէդիվի վրա, սակայն խէդիվը, որպէս կարծում են, գերադասում է աւելի երիտասարդ մարդկանց:»

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—Մարտիդից հեռագրում Հաւասի գործակալութեանը մարտի 31-ին (ապրիլի 22-ին) հետեւեալը. «Վալենցիայում ժողովրդական խմբերը յարձակում գործեցին Հռոմ ուղեւորվող ուխտաւորների վրա, երբ նրանք նաւերն էին նստում: Ոստիկանութիւնը ցրվեց յարձակվողներին:

—Ֆրանսիական լրագրները հաղորդում են, որ սուլթանը հրամայեց Պետերբուրգի դեսպան Հուսէյն-փաչային՝ բանակցութիւններ սկսել ռուս կառավարութեան հետ՝ առևտրական դաշնագիր կապելու համար Թիւրքիայի և Ռուսաստանի մէջ:

—Բէյտերի գործակալութեանը հեռագրում են ապրիլի 2-ին հետեւեալը. «Րիազ-փաչայի մինիստրութիւնը այսօր հրաժարական տուեց, որովհետև այլ ևս խէդիվի վստահութիւնը չէ վայելում: Անգլիական լիազօր կրամերի հետ խորհրդակցելուց յետոյ, խէդիվը նոր մինիստրութեան կազմակերպութիւնը յանձնեց հայազգի Նուբար-փաչային:

„ՄՇԱԿԻ“ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀԻՒՍԻՍԱՑԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ

ԲԵՐԼԻՆ, 6 ապրիլի: Վիլհելմ կայսրը ճանապարհ ընկաւ այսօր կարլսրուէից դէպի Կօբուրգ:

ԿՕԲՈՒՐԳ, 6 ապրիլի: Այստեղ ժամանեցին Ֆրիդրիխ կայսրի այրին, պրուսական Հէնրիխ պրինցը և մէյնինգէնեան թագաժառանգը իրանց ամուսինների հետ:

ԲՈՒԴԱՊԷՇՏ, 6 ապրիլի: Ընդարական պատգամաւորների ժողովը ընդունեց քաղաքագիական ամուսնութեան վերաբերեալ օրինագիծը երկրորդ ընթերցանութեան ժամանակ: Այսօր օրինագիծը ներկայացվեց մագնատների ժողովի քննութեան:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 7 ապրիլի: Մտադրութիւն կայ դատաստանական կանօնադրութիւնները մտցնել Աստրախանի նահանգում եկող հոկտեմբերի 1-ից:

ԼՕՆԴՕՆ, 7 ապրիլի: Սոխպողական օրէնքը վերաբերեալ բլը Իրլանդիայի համար համայնքների ժողովի կողմից ընդունվեց երկրորդ ընթերցանութեան ժամանակ:

ԿՕԲՈՒՐԳ, 7 ապրիլի: Վիլհելմ կայսրին դիմաւորելին կայարանում Կօբուրգեան դուքսը, թագաժառանգ Յեսարեվիչը, Վլադիմիր, Սերգի և Պավէլ Ալէքսանդրովիչ մեծ իշխանները. Ուէլսի պրինցը և բոլոր պրինցները բազմաթիւ զինուորական սվիտայով, զանգահարութեամբ և թնդանօթաձգութեամբ: Կօրտէժը դիմից դէպի ամրոցը, ուր երեկոյեան ընտանեկան ճաշ կար, իսկ յետոյ սերենադ և չահավառութիւն

ԿՕԲՈՒՐԳ, 8 ապրիլի: Այսօր պալատական նկեղեցում, բարձրադոյն հիւրերի ներկայութեամբ տեղի ունեցաւ Հէսսէնի մեծ դքսի պսակադրութիւնը Վիկտորիա-Մէլիտա իշխանուհու հետ. պալատում հանդիսաւոր ճաշ կար: Երիտասարդ զոյգը ճանապարհ ընկաւ Կօբուրգից:

ՎԻԵՆՆԱ, 8 ապրիլի: Ստացված է աւստրօ-ռուսական առևտրական դաշնագրի նախագիծը. դաշնագրի վերջնական խմբագրութիւնը մէկ չաբաթում կը վերջանայ:

Խմբագիր՝ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ՓԱԼԱՆԹԱՐ
Հրատարակիչ՝ Մ. ՄԷԼԻՔ-ԱՂԱՄԱԼԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԶԳՈՒՇԱՑԷՔ ԿԵՂՏՈՒՄՆԵՐԻՑ ԵՒ ՆՄԱՆՈՂՈՒԹԻՒՆԻՑ

ՍԱՊՕՆ

պրօվիզօր

Ա. Մ. ՕՍՏՐՕՈՒՄՕՎԻ

կատարելապէս ոչնչացնում է գըլխի թեփը, նպաստում է մաղերի կանոնաւոր աճմանը և իսկապէս դադարեցնում է նրանց թափվելը:

Իւրաքանչիւր կտորի գինը 30 կոպ.: Երկու կտորանոցի գինը 50 կոպ:

Կեղծումներից խուսափելու համար պահանջեցէք իսկական սապօն, որը արկղի վրա կառավարութիւնից հաստատված մարկա ունի № 3374.

Ծախվում է ամեն տեղ: Պահեստ, Մոսկվա, Լեալին փող. սեփական տուն:

(№ 23) (չ.) 5—20

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ-ՊԱՆՍԻՈՆ

ՏԷՐ—ՅԱԿՈՎԲԵԱՆԻ

Ընդունում է երեկեկ, կիսաթոշակաւոր և թոշակաւոր աշակերտներ: Պատրաստում է կլասիքական գիմնազիայի, րէալական ուսումնարանի, կադէտների կօրպուսի և այլ մինչնախարգ ուսումնարանների համար:

Թիֆլիս, Գանովսկայա փողոց, № 11, սեփական տուն:

(№ 35) (եր. և չ.) 5—25

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ յայտարարում է որ այս տարվայ ապրիլի 12-ին, ցերեկվայ 12 ժամին, նշանակել է աճուրդ՝ մինչև 450 սաժէն փայտ մատակարարելու համար քաղաքային հիմնարկութիւնների և զօրքերի մի քանի մասերի և Թիֆլիս քաղաքում դտնված վարչութիւնների համար, 1895—1898 թ. ժամանակամիջոցով:

Փայտ մատակարարելու աճուրդ ընդունել ցանկացողները կարող են պայմանները տեսնել Վարչութեան Գրասենեակում ամեն օր մինչև ցերեկվայ 2 ժամը, բացի կիրակի և տօն օրերից:

(№ 39) 2—3

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ սրանով յայտնում է հասարակութեան գիտութեանը, որ 1894 թւի ապրիլի 27-ին, ցերեկվայ 12 ժամին, աճուրդ կը նշանակվի վարձով տալու ՊԱՐՕՄԸ կուր գետի վրա, Մուխրանսկայա փողոցի և Սագի մէջ, 1895 թւի յունվարի 1-ից, 3 տարի ժամանակով: Պայմանները կարելի է տեսնել Վարչութեան գլխաւոր տանը ցերեկվայ 10 ժամից մինչև 12 ժամը:

(№ 38) 3—6

ԴԵՂ ԱԳՈՐԾ Ա. Ս. ՄԻՒՍՏԱԿԵԱՆԻ ՊԱՀԵՍՏ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ գեղերի, մորթին գեղեցկացնող և հոտաւէտ, նոյնպէս և առողջապահական նիւթերի և անտեսական գործիքների, բացված է կուկիայում, վօրօնցովի տան հանդէպ, բժշկապետ Նաւասարդեանի առաջին մասն. հիւանդանոցի տակ:

(№ 67) 67—100 (ե. չ.)

Ի. Ե. Ա. ԲՐՕՆՖՕՆ ԲՐԵՆՆԷՐ

Ցանձն է առնում ՀԱՇԻԱՊԱՀԱԿԱՆ, ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ և ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՄԱՏԵԱՆՆԵՐ պահելու գործը ամբողջ տարվայ ընթացքում, ռուսերէն, ֆրանսերէն, գերմաներէն, հայերէն և ուրիշ լեզուներով. սաուգում է զանազան առևտրական և արդիւնաբերական հաստատութիւնների հաշիւները և մատեանները, քննում, փակում, բանում, և կազմում է առևտրական մատեաններ. ընդունում է առևտրական մատեանների զանազան թիւրիմացութիւնների քննութիւնը և բացատրութիւնը:

Այն անձինք, որոնք չունեն հաշուապահներ, բայց ցանկանում են ունենալ կանոնաւոր հաշուապահութիւն, կարող են ունենալ ԶԻՇՏ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԻՐԱՆՑ ԳՈՐԾԵՐԻ ԸՆԹԱՑՔԻ ՄԱՍԻՆ ԵՒ ԿԱՆՕՆԱՒՈՐ ՄԱՏԵԱՆՆԵՐ: Մատեաններ պահելու համար վերցնում է տարեկան 100 րուբլի և աւելի: Հասցէն Елизаветинская, № 25, ոստիկանական վարչութեան վերին յարկում:

Ընդունում է:

ՀԱՇԻՍ ՊԱՀՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՐԱԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Վճար { Հաշուապահութեան ամբողջ կուրսի համար (2—3 ամիս) 40 ՐՈՒԲԼԻ
Արագագրութեան տեսական կուրսի համար (2 ամիս) 50 ՐՈՒԲԼԻ

Պարապմունքներ լինում են ամեն օր, երկու ժամվայ ընթացքում: Առաջադէմ պարապմունքների համար ՎԿԱՅԱԿԱՆՆԵՐ բէալական դպրոցի դիրէկտորից և ուրիշ անձերից:

(№ 16) (չ) 8—100

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ ԹԻՖԼԻՍԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ

ց1-ն Փետրվարի 1894

ՊԱՀԱՆՋԱՔ	Թիֆլիսում	Բաղուի և բաժմի բաժն.	Ընդամենը
1. Դրամարկղ (առձեռն թղթադրամ)	125,945—91	179,132—65	305,078—56
2. Ընթացիկ հաշիւ Պետական Բանկ. բաժնում.	175,000 —	211,000 —	386,000 —
3. Զեղչ. (Disconto) մուրհ. երկու առորագրութ.	3,330,700—40	1,161,240—03	4,491,940—43
4. Զեղչ. մուրհ. մի առոր. ապահ. առևտ. թղթ.	40,000 —	— —	40,000 —
5. Զեղչումն առևտրական թղթ., կարծն. և այլն.	16,278—95	37,530—86	53,809—81
6. Փոխառութիւն դրաւականով՝			
ա) Պետութիւնից ապահ. առևտրա. թղթերի	1,076,453—66	547,632—24	1,624,085—90
բ) » ոչ ապահ. » »	319,075 —	19,445 —	338,520 —
գ) ապրանքների	71,732 —	195,023 85	266,755 85
դ) Ոսկւոյ և արծաթի	— —	58,265—31	58,265—31
7. Բանկի պատկանեալ առևտրական թղթեր.	900,906—13	70,182—74	971,088 87
8. Ոսկի և արտասահմանի փոխանակագրեր.	148,179—75	6,507—13	154,686—88
9. Տոհատաբեր թղթեր պահեստի դրամագլխի	217,376—40	— —	217,376—40
10. Թղթակիցներ՝			
ա) Նոցա հաշիւը (Loro)	263,347 —	— —	263,347 —
բ) Բանկի հաշիւը (Nostro)	99,470—81	— —	99,470—81
11. Բաժինների հաշիւը կենտ. վարչ. հետ	503,590—30	— —	503,590—30
կենտրօնական վարչութեան հաշիւը բաժինների հետ	— —	97,906—68	97,906—68
12. Պայմանաժամին անցուցած փոխառութիւն.	20,190 —	6,540 —	26,730 —
13. Բողոքված մուրհակներ	1,650 —	— —	1,650 —
14. Ընթացիկ ծախսեր	7,844 83	5,669—08	13,513—91
15. Կահկարասիք և սկզբնական ծախսեր	3,146—46	2,455—71	5,602—17
16. Յետ ստացուելիք ծախսեր	8,146—83	12,919—92	21,066—75
17. Անշարժ կալուածք	— —	43,622—65	43,622—65
Բ. Ա.	7,329,034—43	2,655,073—85	9,984,108—28

ՊԱՐՏՔ	Թիֆլիսում	Բաղուի և բաժմի բաժն.	Ընդամենը
1. Հիմնական դրամագլուխ	1,000,000 —	— —	1,000,000 —
2. Պահեստի դրամագլուխ	217,464—28	— —	217,464—28
3. Դրամական աւանդներ՝			
ա) Պայմանաժամով	3,443,032 —	601,731 —	4,044,763 —
բ) ց'Պահանջ.	261,690 —	102,722 —	364,412 —
գ) Ընթացիկ հաշուով հասարակ.	1,061,911—37	1,113,451—40	2,175,362—77
դ) » » պայմանաւոր.	— —	180,836—20	180,836—20
4. Մասնաւոր հաշիւ պետ. բանկայի թիֆլ. բաժն. ապահովված մուրհակներով	— —	— —	— —
5. Մասնաւոր ընթացիկ հաշիւ պետ. բանկի թիֆլ. բաժն. ապահով. տոկոս. թղթերով	— —	— —	— —
6. Թղթակիցներ՝			
ա) Նոցա հաշիւը (Loro)	530,292—13	— —	530,292—13
բ) Բանկի հաշիւը (Nostro)	334,499—01	— —	334,499—01
7. Բաժինների հաշիւը կենտ. վարչութ. հետ. կենտրօն. վարչութ. հաշիւը բաժին. հետ.	64,296,—30	— —	495,902—59 / 64,296—30
8. Բանկի բաժնեատէրու անվճար կտրօնների բաշխը	5,820—22	— —	5,820—22
9. Զը վճարուած տոկոսներ, աւանդների, ընթացիկ հաշիւների և այլ գործողութեանց	77,003—76	18,763—36	95,767—12
10. Ստացած տոկոսներ և յանձնարարականներ	79,409—89	36,028—29	115,438—18
11. Փոխանցիկ գումարներ	112,687—22	41,655—88	154,343—10
12. Բողոքված մուրհակները	— —	— —	— —
13. Արդիւնք 1893 թ.	140,928—25	63,983—13	204,911—38
Բ. Ա.	7,329,034—43	2,655,073—85	9,984,108—28

Дозволено цензурою, Тифлисъ, 8 Апрѣля 1894 г. Типографія Канцел. Главнонач. Гражданск. частью на Кавказѣ, Лорисъ-Меликовская ул., д. каз.